23

Tylko do użytku służbowego.

MINISTERSTWO
INFORMACJI I DOKUMENTACJI.

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 29 WRZESNIA 1943 r.

/P o r a n n y/

Uwagi wstępne.

Sprawy polskie.

Poza paroma krótkimi wzmiankami, polskich spraw nie omawia się. Moskwa w języku angielskim nadawała artykuł Demidowa, który ukazał się w czasopiśmie "Wojna i klasa pracująca"./Artykuł ten przytoczyliśmy w komunikacie popołudniowym z dnia 28 bm. Ze względu na zły odbiór nie można było zanotować niektórych szczegółów jak nazwisk autorów angielskich oraz nazwy książki, które obecnie dodatkowo podajemy : autorami książki są : George Harrison i Peter Jordan, książka nosi zaś tytuł "Centralna Federacja" /Central Federation/. Pod pseudonimem Peter Jordan ukrywa się nie p.Osuchowski, lecz p.Lutosławski/.

Sprawy ogólne.

Główny nacisk propagandy Osi położono na rocznicę Paktu Trzech. Wszystkie stacje cytują dosłownie lub w streszczeniu przemówienie Ribbentropa, Mussoliniego i Shigemitsu. Cytuje się depesze gratulacyjne wymienione między przedstawicielami rządów państw Osi oraz depesze gratulacyjne, nadesłane przez szefów państw wasalnych.. Propaganda niemiecka w dalszym ciągu próbuje wywołać wrażenie, że wśród aliantów, a szczególnie między Anglią a Sowietami istnieją głębokie nieporozumienia. Propaganda ta cytuje również pogłoski o możliwości zawarcia odrębnego pokoju między Niemcami a Rosją. Propaganda sowiecka nie wnosi żadnych nowych tematów.

I.

Dotyczące Polski.

ALLOUIS, po niemiecku, D-t.B.B.C., 27.IX.g.13.00.

Na północ od morza Azowskiego oddziały pomorskiej dywizji pancernej wzięły do niewoli 230 bolszewików, zdobyły jeden tank, 22 armaty, 62 karabiny maszynowe i 15 karabinów przeciw-pancernych - wszystko w ciągu 24 godzin.

Godz.17.30.

Sprawozdanie z Warthelandu. Dialog na temat niemieckich dokonań reorganizacyjnych. Komentator opowiada jak podróżował po Warthelandzie przez ten kraj rolniczy, kraj wsi i małych miasteczek. Jest to okręg Rzeszy, w którym pod

kierownictwem niemieckim prowadzono odbudowę przez cztery lata. Zatrzymał się on w małym miasteczku, które jest znakomitym przykładem przemian, jakie się w tym kraju dokonały przez okres czterech lat. Spogląda przez okno ratusza na rynek i słucha opowiadania komisarza Koppla, kierownika administracji okręgu i miasta."Koppel objął swój urząd w dniu 15-go stycznia 1941 r. Było to obskurne, brudne, nieprzytulne i zaniedbane polskie miasto, w którym żaden Niemiec nie mógłby czuć się szczęśliwym."Komentator opisje czystość i schludność domów, a Koppel tłómaczy, że pragnął on stworzyć niemieckie miasto dla niemieckiej ludności i w tym celu musiał odnowić wszystkie budynki. Założył zieleńce i parki. Były zajazd i dwa sklepy zostały przebudowane i obecnie w budynku tym mieści się ratusz. Trzeba było zaprowadzić elektryczność,tak dla oświetlenia jak i innych potrzeb miasta. Wybudowano "dom niemiecki", który obecnie służy jako wspólne miejsce zabaw, jak również kino i teatr. W pobliżu miasta znajduje się jezioro i Koppel zdecydował się na wykorzystanie tegoż i zamianę małego miasta na centrum wypoczynku i wycieczek. Wybudowano plażę i promenadę. Miasteczko otoczone jest wzgórzami. Na stokach wzgórz założono w roku 1941 ogrody warzywne, celem dostawy jarzyn do większych miast. Obecnie pracuje w nich 300 robotników. Produkcja opiera się głównie na jarzynach i owocach. W roku 1942 dochód ze sprzedaży produktów ogrodowych wyniósł 100.000 R.M., a w roku 1943 ma wynieść 200.000 R.M. Wzmaga się również ruch turystyczny. W roku 1942 odwiedziło miejscowość 13.000 osób, a w roku 1943 liczba ta wyniesie prawdopodobnie 20.000. Dla użytku turystów przygotowano hotele oraz domy prywatne. Koppel planuje budowę linji kolejowej długości 16 km. i to nietylko dla ruchu turystycznego, ale również dla przewozu produktów rolnych. Zamierza on rozwinąć uprawę łoziny, a to celem zatrudnienia robotników rolnych w zimie wyrobem koszów i mebli. Planuje się również budowę fabryki konserw owocowych po wojnie. Jednym z głównych celów,dla których Koppel realizuje swoje plany,jest stworzenie warunków egzystencji dla żołnierzy powracających z frontu po wojnie.

Godz.21.00.
Z Krakowa donoszą : w Krakowie otwarto wystawę objazdową, której mottem jest "Żydzi niebezpieczeństwem świata". 60 plakatów głosi, że pokój na świecie dopóty nie może być osiągnięty, dopóki potęga żydostwa nie zostanie złamana".

PARYŻ, po francusku, D-t.B.B.C., 27.IX.07.00.
Pani Sikorska, wdowa po premierze polskiego rządu widmowego wygłosiła przemówienie na temat okrucieństw dokonywanych na jej współziomkach. Wszystkie ustępy tekstu przemówienia, które mogłyby być uważane za obraźliwe w stosunku do Sowietów, zostały skreślone przez cenzora.

RADIO NACIONAL, /Hiszpania/, D-t.B.B.C., po hiszpańsku, 27.IX.g.13.30.
Donoszą z Ciudad Real : święcenia kapłańskie otrzymali dwaj polscy Ojcowie Salezjanie.

CHINSKA AGENCJA TELEGRAFICZNA, po angielsku, D-t.B.B.C., 27.IX.g.00.08.

Z Chungkingu donoszą : hr.Ponińska,żona polskiego ambasadora w Chinach.wygłosiła w dniu 26-go września, w dniu poświęconym torturowanym dzieciom polskim, przemówienie przez radio. /Przykłady okrucieństw niemieckich/.

CBS, /New-York/, po angielsku, D-t.B.B.C.,26.IX.g.18.30.

Korespondent radiowy Edward R.Murrow w swoj korespondencji z Londynu mówi o dokuczliwej sprawie państw bałtyckich jako części Rosji, o polskich prowincjach wschodnich i gwarancji brytyjskiej, oraz o tem, że polscy lotnicy w czasie bitwy o W.Brytanię zestrzelili każdy co ósmy niemiecki samolot na ogólną liczbę zestrzelonych.

BUEANOS-AIRES, po hiszpańsku, D-t.B.B.C.,27.IX.g.00.45.

W Buenos-Aires odbyły się liczne obchody urządzone staraniem władz polskich oraz szeregu stowarzyszeń brytyjskich i St.Zjednoczonych, w celu upamiętnienia cierpień dzieci w Polsce i w innych krajach okupowanych.

NBC, /New-York/, po angielsku, D-t.B.B.C., 27.IX.g.13.08

Korespondent radiowy John MacVane stwierdza, że Hitler może spróbować ostatniej sztuczki dyplomatycznej i wycofując się z ziemi rosyjskiej, pozwolić Rosji na kontrolę Polski i Bałkanów. Pomimo to dążeniem polityki rosyjskiej jest zniszczenie armji niemieckiej i rozbrojenie Niemiec, gdyż w przeciwnym razie czekałaby Rosję nowa wojna w przeciągu najbliższych 10-ciu lat.

II.

O g ó l n e.

NBBS/Oś/, po angielsku, D-t.B.B.C., 27.IX.g.20.30.

Prasa neutralna komentując nominację Wyszyńskiego na członka komitetu morza Śródziemnego wyraża poważne podejrzenia. Portugalja i Szwajcarja nie są wyjątkami, a Turcja wydaje się być specjalnie nieufna. Pan Wyszyński, prawdopodobnie najbardziej doświadczony autorytet rosyjski, o ile chodzi o ruchy komunistyczne w Europie, będzie miał pewne za zadanie skonsolidowanie wpływów rosyjskich na zajętych obszarach morza Śródziemnego, a następnie jaknajbardziej wydatne rozwinięcie tych wpływów. Londyn pamięta go z uwagi na rolę jaką odegrał w czasie procesu inżynierów brytyjskich w Moskwie w roku 1927. Wówczas był on głównym prokuratorem i jego antybrytyjskie stanowisko utrudniło oskarżonym obronę. Po ogłoszeniu wyroku stosunki dyplomatyczne z rządem sowieckim zostały zerwane, a traktat handlowy anglo-sowiecki został wypowiedziany. Obserwatorzy polityczni uważają więc za znamienne, że Wyszyński ma ponownie ukazać się na widowni w związku ze sprawami między-alianckimi.

W kołach rządowych dało się słyszeć również żądanie drugiego frontu. Wielu wpływowych polityków sądzi, że możemy być zmuszeni do inwazji kontynentu, a to w celu zabezpieczenia naszych żądań. Podnosi się w tych kołach, że jeśli Rosjanie będą w dalszym ciągu czynić takie postępy jak obecnie, to możemy ich nagle ujrzeć w roli panów Europy i wówczas nie będziemy mieli nic do powiedzenia. Na wiosnę może już być za późno. Oczywiście zdają sobie wszyscy sprawę, że możliwości nasze otwarcia drugiego frontu są w pewnym stopniu zależne od kampanji włoskiej.

RADIO LIBERATION, /Oś/, po francusku, D-t.B.B.C., 27.IX.g.12.49.

Koła alianckie zaczynają się niecierpliwić uporczywymi pogłoskami pokojowymi, wychodzącymi z Madrytu i z Lizbony. Można mieć nadzieję, że to tylko propaganda nieprzyjacielska, jednakowoż rozsądek nakazuje być ostrożnym. Nie należy zapominać o brzemiennym w następstwach przymierzu rosyjsko-niemieckim z roku 1939. Madryt nie jest jedynym miejscem gdzie pogłoski takie krążą. Tokjo donosi, że zamiarem Niemiec jest zajęcie pozycji nad Dnieprem w celu negocjowania korzystnego odrębnego pokoju z Rosją. Co wówczas stanie się z tymczasowym komitetem algierskim, w pełni uznanym przez Stalina?

TRANSOCEAN, po angielsku, D-t.B.B.C., 27.IX.g.08.59.

Donoszą z Berna : radca federalny Kobolt, szef sztabu szwajcarskiego departamentu wojskowego, oświadczył na zebraniu stowarzyszenia kobiet szwajcarskich w niedzielę, że Szwajcarja odmówi każdej propozycji ze strony państw wojujących prośbie o przepuszczenie wojsk przez terytorium szwajcarskie. Obowiązkiem Szwajcarji było uniemożliwić samolotom stron wojujących przelatywanie nad krajem. Kobolt podkreślił, że wypadki we Włoszech przybliżyły wojnę do granic Szwajcarji.

SZTOKHOLM, po szwedzku, D-t.B.B.C., 26.IX.g.22.20.

"Stockholms Tidningen" i "Socjaldemokraten" zajmują się ostatnim przemówieniem Churchilla, które wzbudziło w Szwecji ogromne zainteresowanie. Podkreśla się, że obraz sytuacji wojennej przedstawiony przez premiera był kompletny i pomimo wyrażonego optymizmu nie zawahał się on podkreślić, że najbardziej krwawe bitwy stoją jeszcze przed aliantami. Churchill przemawiał tak jak mąż stanu, który widzi przed sobą długą i trudną drogę, ale dla którego skończyły się już momenty trwogi. Zdaje on sobie realnie sprawę z zasobów nieprzyjaciela, temniemniej jednak ze słów jego bije przekonanie i wiara w ostateczne zwycięstwo. Przemówienie premiera angielskiego jest dowodem wiary w reprezentację narodu i w siłę moralną tego systemu. Tam gdzie dyktator musi upiększać fakty, nawet czyniąc najbardziej beznadziejne przepowiednie, tam demokratyczny mąż stanu może powiedzieć prawdę w prostych słowach. Jest to dalszym dowodem siły demokracji w porównaniu z dyktaturą.